

Stanowisko w sprawie wzrostu płacy minimalnej

Zastosowanie przepisów Ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207) na 2024 rok skutkowałoby wzrostem płacy minimalnej w Polsce z 3600 zł w 2 półroczu 2023 roku do co najmniej 4250 zł średnio w 2024 roku.

Przy obecnym kursie euro (4,52) wzrost płacy minimalnej w Polsce do 940 euro w 2024 roku plasowałby polską płacę minimalną powyżej płac minimalnych we wszystkich porównywalnych krajach UE, także wyraźnie zamożniejszych. Płaca minimalna w Polsce byłaby wyższa nie tylko względem Bułgarii (399 euro), Rumunii (606 euro), Węgier (579 euro), Słowacji (700 euro) czy Czech (717 euro), ale także powyżej Grecji (832 euro) czy Portugalii (887 euro).¹ Jeśli weźmiemy pod uwagę, że ustawowa płaca minimalna nie funkcjonuje w niektórych krajach UE, np.: we Włoszech, to płaca minimalna w Polsce byłaby niższa jedynie względem Hiszpanii, Słowenii, oraz znacznie bogatszych Belgii, Niemiec, Francji, Irlandii, Luksemburga i Niderlandów. Byłaby zatem dziewiątą najwyższą płacą minimalną w UE, za nami znalazłoby się 13 krajów UE posiadających ustawowo uregulowaną płacę minimalną oraz 5 krajów, które jej nie stosują.

Taka podwyżka płacy minimalnej mogłaby zagrozić polskiej konkurencyjności, która według IMD istotnie się pogorsza: Polska od 2018 roku spadła z 34 na 50 pozycję w światowym rankingu, dla porównania Czechy i Węgry poprawiły w tym czasie swoją pozycję i zajmują obecnie miejsce odpowiednio 26 i 39.²

Polska ma obowiązek „przyjąć do 15 listopada 2024 roku „środki niezbędne do wdrożenia” Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej. Zgodnie z artykułem 5 tej dyrektywy „Do oceny adekwatności ustawowych wynagrodzeń minimalnych państwa członkowskie wykorzystują orientacyjne wartości referencyjne. W tym celu mogą one stosować orientacyjne wartości referencyjne powszechnie stosowane na poziomie międzynarodowym, takie jak 60 % mediany wynagrodzeń brutto i 50 % przeciętnego wynagrodzenia brutto”.

Zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z 11 maja 2023 roku przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w pierwszym kwartale 2023 roku 7124,26 zł.³ Nie znamy dokładnej

¹ Źródło: EU Agenda: <https://euagenda.eu/news/818661>

² Źródło: IMD: <https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/>

³ Źródło: <https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/komunikat-w-sprawie-przecietnego-wynagrodzenia-w-pierwszym-kwartale-2023-roku,271,40.html>

wartości mediany wynagrodzeń, ale można ją szacować na maksimum 5500 zł. Oznacza to, że płaca minimalna zgodnie z Dyrektywą UE powinna kształtować się w Polsce w przedziale pomiędzy 3300 zł a 3562 zł, średnio 3431 zł oraz rosnać w tempie średniego wzrostu wynagrodzeń, a zatem w przyszłym roku o ok. 12%, czyli 412 zł i osiągnąć w 2024 roku 3843 zł.

Wzrost płac minimalnych opiera się o rosnącą część wzrostu funduszu płac. Płace minimalne rosną najszybciej i pozbawiają możliwości podwyżki innych pracowników. Świetnie to widać w sektorze finansów publicznych, gdzie dysponenci budżetów muszą się zmierzyć z zapewnieniem wzrostu płac ogółem w 2023 roku o 7,8% jednocześnie oferując pracownikom zarabiającym płacę minimalną podwyżkę o 19,6%.

Płacę minimalną w Polsce proponują najczęściej nie tyle duże firmy o wysokiej wartości dodanej, ale sektor publiczny i mały biznes działający w formie jednoosobowych działalności gospodarczych. Ofiarą szybkiego wzrostu płac minimalnych są osoby, które zarabiają lub do niedawna zarabiały powyżej minimum, których zaangażowanie, dodatkowa edukacja, branie odpowiedzialności za budżet, terminy czy zespół, stają się warte tyle samo co praca początkujących, mało zaangażowanych w życie firmy czy urzędu pracowników. Wzrost płacy minimalnej w tempie dużo szybszym niż wzrost płac w gospodarce czy w sferze budżetowej niszczy motywację do pracy, rozwoju, kształcenia, negatywnie wpływając na jakość pracy oraz jakość usług publicznych. Płacę minimalną na koniec 2021 roku pobierało 1,6 miliona Polaków.⁴ Obecnie to już 3,05 mln osób.⁵

Płaca minimalna, jeśli jest za wysoka, może tworzyć „złotą klatkę” dla pracujących i barierę dla osób chcących wejść na rynek pracy, szczególnie po długiej przerwie, bez świetnych kwalifikacji. Zgodnie z oceną Rządu⁶: „część osób z niskimi kwalifikacjami i brakiem doświadczenia zawodowego, może doświadczyć trudności ze znalezieniem zatrudnienia. Natomiast osoby pracujące z kwalifikacjami niedopasowanymi do bieżących potrzeb rynku pracy mogą mieć trudności ze znalezieniem lepszej pracy lub utrzymaniem zatrudnienia. Podniesienie minimalnego wynagrodzenia najbardziej wpływa na sytuację osób mało zarabiających, których wynagrodzenie ulega zmianie wraz ze zmianą minimum ustawowego. Nie jest możliwe dokładne oszacowanie wpływu podniesienia kwoty wynagrodzenia minimalnego na rynek pracy, (...) zbyt gwałtowne – przede wszystkim niedostosowane do

---

⁴ Źródło: <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/wybrane-zagadnienia-ryнку-pracy-dane-za-2021-r-,9,10.html>

⁵ Źródło: Ocena skutków regulacji pkt. 4:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//3/12362401/12898100/dokument575048.pdf>

⁶ Źródło: jw.

tempa wzrostu produktywności – podniesienie minimalnego wynagrodzenia za pracę, może niekorzystnie oddziaływać na gospodarkę, przyczyniając się do powstania ryzyka wzrostu inflacji, spadku zatrudnienia lub wzrostu bezrobocia, w szczególności wśród osób o niskich kwalifikacjach.”

Ustawa stworzona ponad 20 lat temu nie przystaje do obecnej rzeczywistości gospodarczej i prawnej i wymaga pilnej zmiany. Nadmierny wzrost płacy minimalnej w warunkach inflacji wielokrotnie powyżej celu NBP będzie w zbyt dużym stopniu paliwem dla dalszego wzrostu cen i tworzenia nierównowagi ekonomicznej, a w niewielkim stopniu źródłem realnej poprawy sytuacji ekonomicznej Polaków.

Pracodawcy RP uważają za właściwe ustalenie płacy minimalnej w Polsce w 2024 roku na poziomie 3843 zł, oraz ustawowe zrównanie tempa jej dalszego wzrostu ze średnim tempem wzrostu płac w sferze budżetowej. Wymagana w tym celu zmiana ustawy wynika z obowiązku wdrożenia unijnej dyrektywy.

Kamil Sobolewski, Główny Ekonomista Pracodawców RP